

man jævnlig giver Afkald paa at afhøre tilsagte Vidner, naar Beviset skønnes allerede nu at være tilstrækkeligt. — Ogsaa Tilstaaelsessager kommer for Schöffengericht, men gaar meget summarisk: I en Sag om Bistand til Fosterfordrivelse gav tiltalte en ganske kort og udetaillet Tilstaaelse, man enedes om at spare Afhøringen af de tilsagte Vidner. Forhandlingen varede 1 Kvarter, Raadslagning $\frac{1}{2}$ Time. Dommen lød paa 6 Ugers Fængsel, men var betinget (2 Aars Frist), da der var handlet af Medlidenhed og uden Vederlag. Sidstnævnte Sag og flere af de andre, som jeg paahørte, gik for lukkede Døre af Hensyn til Sædeligheden, skønt det efter vor Opfattelse ikke var paakrævet af nævnte Grund og sikkert skete af Hensyn til at skaane de paagældende for Tilskuere. Som Kontrol tillod Retten paa den anden Side Pressen at være til Stede.

Statsadvokaten indstillede efter Bevisførelsen i flere Tilfælde Frifindelse paa Grund af manglende Bevis. — Vidner aflægger Ed inden Afhøringen, Dommerne var meget kede af at *skulle afkræve* alle disse Eder, som de i de fleste Tilfælde fandt ganske overflødige. — Straffene syntes gennemgaaende meget milde. — Det var tydeligt, at Retsformanden havde forberedt sig meget grundigt paa Sagerne. — Vidnerne maa blive til Stede, indtil Dom er afsagt. — Forsvarere var der kun i faa af de Sager, jeg paahørte, og kun i en enkelt af dem foretog Forsvareren sig noget effektivt.

— Alle de Dommere, jeg talte med, fremhævede stærkt Domsmands-Rettens Fortrin frem for Nævningsretten og erklærede det en for dem umulig Tanke at vende tilbage til de gamle Edsvorneretter, hvor Rettens 2 Led hver har sine særskilte og adskilte Funktioner. Kun i indviklede Bedragerisager fandt man ej heller Domsmands-Retten helt fyldestgørende paa Grund af de tekniske Vanskeligheder ved Forstaaelsen af disse Forbrydelser.

Hvert Hold „Schöffen“ fungerer en Retsdag — mere mener man ikke at kunne bebyrde Borgerne med.

Forgæves har jeg søgt oplyst, om *Appellernes* Antal maa antages at være formindsket siden Indførelsen af Domsmands-Retter. Herom kunde ingen sige noget, man henviste til at søge dette oplyst ved Undersøgelse af den tyske Rigs-Kriminalstatistik.

Den 26. August 1929.

O l a f H a a c k.

Efter Udvalgets Anmodning skal jeg herved angaaende min Studierejse i Tyskland meddele følgende Oplysninger, idet jeg saa vidt muligt undgaar at gentage de af Overretssagfører Sachs og Landsdommer Haack givne almindelige Oplysninger angaaende Retternes Organisation m. v.

Jeg besøgte Retterne i Hamborg, Stade, Lüneburg og Lübeck og overværede Forhandlinger for Schöffengericht de 3 førstnævnte Steder, Forhandlinger for Appelinstans (grosse und kleine Strafkammer) i Hamborg og Lübeck. Retterne i Stade, Lüneburg og Lübeck besøgte jeg hver en enkelt Dag, Hamborg i alt i 4 Dage. Jeg havde mange Samtaler med de paagældende Dommere, Statsadvokater og Sagførere og kan kun fremhæve den elskværdige Imødekommenhed, jeg fra alle Sider mødte.

Den tyske Straffeproces praktiseres jo saaledes, at Retsformanden foretager alle Afhøringer og praktisk talt er den, hvorpaa det hele kommer an. En Statsadvokat er ganske vist til Stede, men indskrænker sig til at stille enkelte supplerende Spørgsmaal, hvorhos han efter Procedurens Slutning holder en kort Anklagetale; Forsvarer fungerede ikke i nogen af de Sager, jeg paahørte, og det er, saa vidt jeg forstod, ret